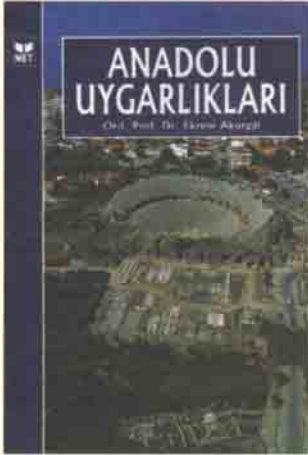

Yayın Dünyası

Bezen Çetin- Ediz Evrenosoğlu

Anadolu Uygarlıkları

Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal
Net Yayınları
İstanbul, 1995
690 Sayfa

Anadolu, insanlık tarihinin çeşitli dönemlerinde ön sırada yer almış ve birçok özgün uygarlığın beşiği olmuş. "Yarımadada gelişen Çayönü, Hacılar ve Çatalhöyük yerleşmeleri Yeni Taşçağ'ın (M.Ö. 8000-5500) dünyadaki en eski koy kültürlerinden üçü, bunlardan son anılanı, yani Çatalhöyük ise bu dönemin yeryüzündeki en parlak merkezi idi. Uzun bir duraklama devrinden (M.Ö. 5500-2500) sonra Anadolu yeniden büyük uygarlıklara sahne oldu. Yerli kavim Hattiler (M.Ö. 2500-2000) Mısır ve Mezopotamya'nın gerisinde olmakla birlikte çağlarının en önde gelen topluluklarından biri idiler... Hititler (M.Ö. 1600-1190) 14. yüzyılda o zamanın büyük ve güçlü ülkesinden biri, 13. yüzyılda ise Mısır'la birlikte dünyanın iki süper devletinden biri idi...

Hellenler M.Ö. 8. Yüzyılda Mezopotamya'nın ikibin yıllık zengin bilgi hazinesini Anadolu'nun güneydoğusunda yaşayan Geç Hitit Beylikleri aracılığı ile tanıdılar... Anadolu'da Urartular (M.Ö. 860-580), Frigler (M.Ö. 750-300) ve Lykialılar (M.Ö. 700-300) o zaman-

ki dünyanın en özgün uygarlıklarını geliştirdiler... Anadolu, doğa filozoflarının döneminde yani M.Ö. 600-545 arasında o zamanki dünyanın en önde gelen kültür merkezi idi...

Anadolu Perslerin işgali süresince (M.Ö. 545-333) önderlik durumunu yitirmiş ancak Hellenistik Dönem boyunca (M.Ö. 333-30) o zamanki dünyanın başlıca kültür merkezlerini barındırmıştır... Roma Çağ'ında da Anadolu (M.Ö. 30-M.S. 395) dünyanın en bayındır ülkelerinden biri idi. Bu dönemin Batı Anadolu kentleri hiçbir yönden Roma'dan geri kalmayan bir düzeye sahipti.

Bizans sanatı M.S. 4 ve 5. yüzyıllarda Hellen ve Roma kültürünün yeni bir yorumu olarak Anadolu'da doğmuş ve Konstantinopolis'de gelişmiştir... Selçuk Uygarlığı (1071-1299)... Avrupa dahil Ortaçağ dünyasının en ileri düzeydeki temsilcilerinden biri idi... Osmanlılar (1299-1923) yaşamı 600 yılı aşan güçlü bir imparatorluk kurmuşlar ve yüzyıllar boyunca Doğu Avrupa'ya ve Balkanlara egemen olmuşlardır." Anadolu'nun dünya tarihindeki yeri ve rolünün giriş bölümünde bu sözlerle özetlendiği kitapta, Anadolu'nun M.Ö. 2500-M.S. 395 tarihleri arasındaki uygarlıklar ayrıntılı bir biçimde ele alınmış, ayrıca tarihten önceki çağlar (M.Ö. 600, 000-2500) ile Bizans, Selçuk ve Osmanlı kültürleri de toplu bakış halinde sunulmuş. Arkeologlara, Eskiçağ tarihçilerine, sanat tarihçilerine, mimarlara ve Anadolu'nun geçmişine ilgi duyanlara yararlı olabilecek düşüncesi ile yazılan Anadolu Uygarlıkları'nda Hatti, Hitit, Harri, Geç Hitit, Urartu, Frig, Yunan Arkaik, Yunan Hellenistik Dönemlerinin bütünü ve Roma Dönemlerinin bir bölümü yazının kendi araştırmalarının sonuçları. Kitap, yazarın kırk yılı aşkın bir süre boyunca Avrupa'da ve Amerika'da yabancı dillerde yayınladığı eserlerin özünü oluşturuyor.

Tam Zamanında Üretim Uygulamalarında Kritik Başarı Faktörleri

Nesime Acar, Semra Çapçı
MPM Yayınları
Ankara, 1996
101 Sayfa

Yeni sistemler, birdenbire değil, kullanılmakta olan sistemlerin ihtiyaçlara cevap veremediği durumlarda ortaya çıkar. Giriş bölümünde, bugün rüm dünyada gözlenen değişimin bir anda ya da bir ülkede ortaya çıkmış bir olgu olmadığına değinirken, yaklaşık 70-80 yıllık bir zaman dilimi boyunca, endüstriyel gelişme için, bilinen klasik modellerin çalışmaz olduğu durumlarda ve değişik ülkelerde yapılan çalışmaların sonucunda köklü bir değişim sürecinin yaşandığı da belirtiliyor. Bu değişimin ve sonunda ortaya çıkan modelin anlaşılabilmesi için ilk olarak yeni modelin oluşum sürecinin incelenmesi gerekiyor. 500 büyük imalat sanayii işletmesini kapsayan bir anket çalışması sonunda hazırlanan kitap, girişin dışında dört bölümden oluşuyor. İlk bölüm, Üretim Yönetimi Kavramlarının Gelişim Süreci. Bu bölümde üretim yönetimi kavramlarının gelişim süreci incelenmiş ve bu süreçte önemli katkıları olan bilim adamlarının çalışmaları özetlenmiş. Yeni Üretim Yönetimi Kav-

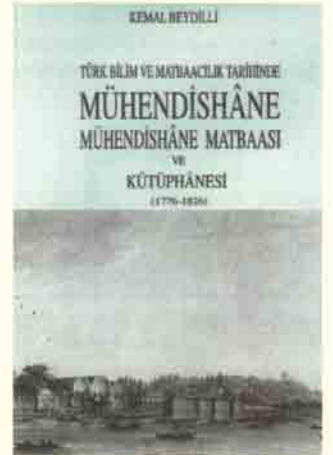
ramlarının Ülkemizde Uygulama Düzeyi adlı ikinci bölüm, ülkemizdeki işletmelerin değişim sürecinin hangi aşamasında olduklarını belirlemek üzere yapılan araştırma çalışması ve bu çalışmanın sonuçlarıyla ilgili. Üçüncü bölüm, Diğer Ülkelerde TZÜ Uygulamaları olarak adlandırılmış. Bu bölümde yurt dışında yapılan araştırma çalışmaları, ülkemizde elde edilen sonuçlarla bir arada değerlendirilerek ele alınmış. Son bölüm, Uygulamayı Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri. Bu bölümde, yapılan araştırmaların sonuçları baz alınarak, ülkemizdeki işletmelerde uygulama aşamasında önemli bir role sahip başarı faktörleri ayrıntılı bir biçimde incelenmiş.

Mühendishâne, Mühendishâne Matbaası ve Kütüphanesi (1776-1826)

Kemal Beydilli
Eren Yayıncılık
İstanbul, 1995
552 Sayfa

Kemal Beydilli'nin "Türk Bilim ve Matbaacılık Tarihinde Mühendishâne, Mühendishâne Matbaası ve Kütüphanesi" adlı eseri uzun yıllar süren zorlu bir çalışmanın ürünü.

Kitap, Osmanlı İmparatorluğu döneminde III. Selim döneminin

Alla Turca'nın Sonu

Necdet Uğur
Yapı Kredi Yayınları
İstanbul, 1996
122 sayfa

2000'li yılları dünya bilgi toplumuna dönüştürken, kendimizi onların arasında görmeyen özlemini dile getiren Alla Turca'nın sonu, bir toplumsal özeleştiri ve özlemler kitabı.

Hatasız Kodlama

Steve Maguire
Çev: Ceyhan Temircü
Arkadaş Yayınları
Ankara, 1996
260 Sayfa

Microsoft'ta programcı ve sorun giderici olarak çalışmış olan Steve Maguire tarafından yazılan bu kitap, tipik programcı hatalarından kaynaklanan yazılım aksaklıklarını üzerinde duruyor.

Adım Adım Windows 95'e Geçiş

Çev: Mehmet Yoku
Arkadaş Yayınları
Ankara, 1996
188 Sayfa

Kitap, iş dünyasında karşılaşılan türden örneklerin verildiği derslerle, Windows 3.1 ve Çalışma Grupları için Windows bilgilerini kullanarak Windows 95'e kısa ve etkili bir biçimde geçiş yapmaya yardımcı olmayı amaçlıyor.

Modernizm, Kapitalizm ve Azgelişmişlik

Fuat Ercan
Sarmal Yayınları
İstanbul, 1996
299 Sayfa

Kitapta gelişme sürecinde kapitalizm ve modernizm, evrimci teorinin tanımladığı "öteki" bağlamında ele alıp tartışılıyor. Ayrıca yazar gelişme yazınına eleştirel bir şekilde yaklaşıyor.

yenileşme hareketlerinin bir sonucu olarak açılan Mühendishâne-Berrî'nin kuruluş amacını, yerinin seçimindeki kıstasları, binasının yapım sürecini özgün belge ve dokümlerle anlatıyor.

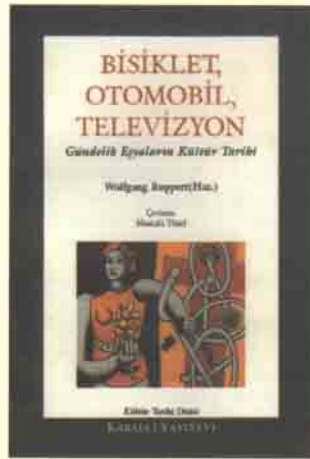
Mühendishâne-Berrî askeri ağırlıklı bir okul. Ders programları, Avusturya Harp Akademisi ve Mühendislik Akademisinden etkilenerek hazırlanmış. Yurt dışından gelen çok sayıda uzman görev aldığı okulda yabancı uzmanlarla, yerliler arasındaki ücret farkının bazı sızlanmalara yol açtığını görüyoruz. Mühendishâne Matbaası İmparatorluğun tek resmi matbaası olarak, Mütteferrika matbaasının kapanmasından ve aradan uzun bir zaman geçtikten sonra 1797'de açılıyor. Matbaa, Mühendishâne'nin ayrılmaz bir parçası ve onu tamamlayan bir unsur olarak düşünülüyor. Matbaa, ders kitapları ve risaleler yanında okulun tercüme gereksinimine de cevap veriyor. Nizâm-ı Cedîd hareketini de önemli bir kurum olan matbaa, 1808 Yenîçeri ayaklanmasında Nizâm-ı Cedîd karşıtı eylemlerin hedefi oluyor ve matbaa zarar görüyor. Bu bölümde aynı zamanda matbaada basılan bazı eserlerden örnekler sunuluyor. Mühendishâne kütüphanesinde bulunan kitapların dokümlerinin ve içeriklerini tanıttığı bölümde ise çeşitli alanlardaki kitap ve risalelerin dokümleri bulunuyor.

"Türk Bilim ve Matbaacılık Tarihinde Mühendishâne, Mühendishâne Matbaası ve Kütüphanesi" titiz ve kapsamlı bir tarih çalışması olarak bu alandaki bir boşluğu dolduruyor.

Bisiklet, Otomobil, Televizyon

Günlük Eşyaların Kültür Tarihi
Hazırlayan: Wolfgang Ruppert
Çeviri: Mustafa Tüzel
Kabalıcı Yayınevi
İstanbul, 1996
265 sayfa

İnsanın çevresindeki eşyalarla kurduğu ilişki ve işlevleri dışında onlara yüklediği anlamlar sürekli bir değişim halinde. Endüstri Devrimi ile birlikte üretim biçimlerindeki değişim ve teknolojik gelişim, insanın gündelik hayatında çok daha fazla eşya ile ilişki kurmasına yol açtı. Bu çok bileşenli hayat karşısında

modern insanın yaşama biçimi ve alışkanlıkları da değişime uğradı. Tüketim toplumunun insanları gün geçtikçe daha çok eşyaya sahip olmak istiyor. Günlük eşyaların artışının ve modern endüstri kültürü içindeki konumlarının bu çağa özgü bir hızla değiştiği günümüzde, insanlık her gün kullandığı çok bileşenli bir eşya trafiğiyle karşı karşıya.

Bisiklet, Otomobil, Televizyon Günlük Eşyaların Kültür Tarihi, işte tam da bu trafiğin aldığı ve alacağı farklı hayat biçimlerinin tartışıldığı bir derleme. Kitabı hazırlayan Wolfgang Ruppert, kullan-at toplumunda eşyaların tarihinin öyküsünün kısalmaya başladığını belirtiyor. Daha 1900'lerde bir nesneyi ömür boyu kullanmak çok doğal bir durumken, son yıllarda bu zaman ilişkisi bütünüyle değişiyor. Günümüzde göstergelerin devasa bir artışı söz konusu. W. Ruppert modern endüstri ürünü olan bisikletin, sadece teknik yararlılığı değil, aynı ölçüde kültürel başarıları da bir ürünü olduğunu söylüyor. Tüm nesnelere, endüstriyel üretim süreçlerinde yapılıyorlar ve tüketim dünyasının bir parçasını oluşturuyorlar. Zengin-yoksul hiyerarşisi içinde eşyaların tüketilmesi ve bunların kullanımı aynı zamanda toplumsal bir konumu da belli ediyor.

"Günlük Eşyaların Kültür Tarihi Üzerine" adlı çalışmasında David Sabeen eşyaların, tarihinin belirli bir noktasında, kullanılan çalışma biçimlerine ve dönemin beğeni örnekleri-

ne göre üretildiğini açıklıyor. 1830'lu yıllarda kullanılan nesnelere üretim sürecinde büyük ölçüde zanaat kültürünün geleneksel biçimleri ön planda iken bugün bu biçimleri tamamen değişikliğe uğramıştır. Toplumsal farklılıkları oluşturan etmenler artık yalnızca eşyaya sahip olma olanakları değil, kullanılan malzemenin niteliği, tasarım türü ve fiyatı bu belirlenimdeki en önemli unsurlar olarak karşımıza çıkıyor.

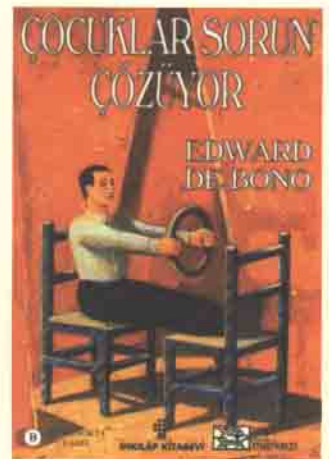
Eşyaların eskitilmesi sürecinde kodlamalar ve sembolik roller unutulur ve tüketicilerin beklentileri bir sonraki nesne kuşağına aktarılır. Nesnelere tanımların unutulması üstüne kurulu olduğu bir çağda eşyaların hızla tüketimi reklam endüstrisinin gündelik hayattaki payını artırır. "Günlük Eşyaların Kültür Tarihi" Bisiklet, Otomobil, Televizyon üzerinden bizleri keyifli bir yolculuğa çıkarıyor. Artık üstümüze üstümüze gelen yoğun eşya karmaşıklığı içinde tarihin, toplumun, zamanın içindeki biz "tüketiciler" için çok ilginç bir kaynak.

Çocuklar Sorun Çözüyor

Edward De Bono
Çeviri: Feryal Halatçı
İnkılap Kitabevi
İstanbul, 1995
227 Sayfa

Çocukların dünyayı algılayma biçimleri her yetişkinin ilgisini çeker. Öğrenmeye ilk adımlarını atmakta olan ve dünya ile yeni tanışan çocuklara yöneltilen soruların niteliği her zaman çok önemlidir. İnsan düşüncesini daha üretken kılanın yolu çocukları soru sormaya, çevrelerindeki kayımları sorgulamaya yönelten bir eğitimi geçerek. "Çocuklar Sorun Çözüyor" böylesi düşünceden yola çıkılarak hazırlanmış ve her bölümü çocukların kıvrak zekâlarının ürünleri olan parlak "projelerle" dolu bir kitap. Yazarı Edward De Bono, çeşitli ülkelere eğitimci programları sunan doktor ve eğitimci bir uzmandır.

Bu kitapta çocukların çeşitli sorunları nasıl, hangi yöntemlerle çözdükleri gösteriliyor. Sorunlar daha çok düşünmenin oldukça özel bir parçası olarak ele alınıyor. E. De Bono, sorun çözmenin hiçbir şekilde düşünme eyleminin tümü olmadığı-

nı söylüyor. Kitaptaki soruların her biri belirli bir özelliğinden dolayı seçilmiş. Örneğin, kedi ve köpek problemi, psikoloji ve güdüleme içeren bir politik soru olarak ele alınmış. Bu problemde çocuklar, kedi ve köpeğin eğer kavga etmeyi bırakıp, işbirliği yaparlarsa istediklerine daha kolay erişebileceklarının bilincinde olarak dikkati başka yöne çekme ve bir tarafın diğerine alışması gibi yöntemlere başvurup, bu çözümleri resmetmişler. Fil probleminde, bir filin tartımında ortaya çıkan boyut sorunu karşısında çocukların getirdiği öneriler gösteriliyor. Ev yapma probleminde ise, bir evin yapım sürecinin nasıl daha hızlı ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebileceğine dair çocukların görüşleri var. Eğlence makinesi probleminde, var olan eğlence araçlarını dönüştürerek çocukları kendilerine nasıl eğlence mekanları ürettikleri sergileniyor. Polis ve kötü adam problemi ise, ahlak yargılarını içeriyor. Bu bölümde bazı çocuklar kötü adamların arkasında balon patlatmak ya da ayak parmaklarını gıcıklatmak gibi rahatsız durumlar oluşturarak sorunu çözerken, bazılarının soruna çizgi roman ya da macera filmlerindeki gibi yaklaşıyor.

"Çocuklar Sorun Çözüyor" çocukları ve onların duygularını anlamak, nasıl düşündüklerini incelemek için çok keyifli bir kaynak. Edward De Bono, böyle bir incelemenin yetişkinlerin nasıl düşündüğünü anlamak için de çok iyi bir temel olduğunu diyor.

Doğayla Sözleşme

Michel Serres
Çeviri: Turhan İlgaz
Yapı Kredi Yayıncılık
143 Sayfa, 1994

Kitapta, doğayla, kendimiz ve gezegenimiz için düristçe bir "sözleşme" imzalanabilir mi sorusu irdeleniyor. Michel Serres bu kitabıyla ilk kez Türk okurunun karşısına çıkıyor.

Dinozorların Sessiz Gecesi

Holmæ Von Dittfurth
Çeviri: Veyisel Altayman
Akari Yayıncılık
İstanbul, 1998
220 Sayfa

Dizinin 5. kitabında H. Von Dittfurth İnsan ve onun evrendeki varoluşunun, insanın kendi kendisini anlamasının romanını her zamanki akıcı üslubuyla ele alıyor.

Likya Efsaneleri

Hüseyin Başoğlu
İnkılap Kitabevi
İstanbul
216 Sayfa

Yazar kitabında, yüzyıllar önce bu topraklarda Teke Yarımadası'nda ilk uygarlıklarını kuran, Likyalılardan günümüzde yaşayan geleneklere dek gelen kültürü izlemeyi amaçlamış.

Yazmak Eylemi

Ferit Edgü
Yapı Kredi Yayıncılık
İstanbul, 1996
130 Sayfa

Ferit Edgü'den bir toplumsal siyasal olay üzerine 101 çeşitleme. Edgü, "üstüp kişisini kendisidir" sözü doğruysa her üslubun da bir kişiyi yarattığını varsayabileceğini ve yazmanın da bir eylem olduğunu söylüyor.

